

Oulu

13.11.2009

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY (PPLY)
PL 388
90101 Oulu

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus
PL 124
90101 Oulu
kirjaamo.ppo@ymparisto.fi

Viite / Polvisuon turvetuotantohanke

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry esittää tässä lausunnossa yhteysviranomaiselle näkemyksensä Vapo Oy:n lin kunnassa sijaitsevan Polvisuon turvetuotantohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien linnuston inventointia ja linnustoon kohdistuvien vaikutusten arviointia. Hankkeen linnustovaikutuksiin yhdistys ottaa kantaa vasta YVA:n valmistuttua.

Arviointiohjelman liiteaineistona on Polvisuon linnustaselvitys vuodelta 2003 ja vuonna 2009 kerrotaan selvitetyn sekä kevätmuuton että pesimäaikaista linnustoa. Laskentamenetelmänä on käytetty pesimälinnuston linjalaskentaa sekä muuttolinnuston pistelaskentaa.

Linjalaskenta soveltuu useimpien yleisten ja runsaslukuisten lintujen parimäärien arviointiin, mutta sen avulla ei voida arvioida suon merkitystä harvinaisille tai vähälukuisille lajeille, koska todennäköisyys niiden osumiseen laskentareitille on hyvin pieni. Harvinaiset ja vähälukuiset lajit ovat kuitenkin avainasemassa arvioitaessa alueen merkitystä linnustolle. Lisäksi useiden aikaisin pesintänsä aloittavien lajien havaittavuus kesällä tehtävässä linjalaskennassa on huono, koska useiden lintulajien ääntely- ja liikkumisaktiivisuus vähenee pesinnän edetessä. On myös mahdollista, että sellaiset lintuparit, joiden pesintä on syystä tai toisesta tuhoutunut jo alkuvaiheessa ovat ehtineet poistua alueelta.

Edellä mainituista seikoista johtuen oikea menetelmä linnuston selvittämiseksi on koko alueen kattava usean laskentakerran kartoituslaskenta, jossa ensimmäinen laskentakerta on heti suon vapauduttua lumipeitteestä ja viimeinen keskikesän aikaan. Tällä välillä laskenta tulee toistaa vähintään kolme kertaa siten, että kaikki suolla mahdollisesti pesivät lajit ovat havaittavissa ainakin kahdessa laskennassa. Laskentasäähän on kiinnitettävä huomiota siten, että kartoitusta ei tehdä huonolla säällä lintujen huonon havaittavuuden ja pesintöjen tuhoutumisriskin takia. Kartoituksessa mikään osa tutkittavasta alueesta ei saa jäädä yli 100 metrin

päähän kuljetusta reitistä avoimessa ympäristössä tai yli 50 metrin päähän metsäisessä ympäristössä.

Melko kattavasta kartoituksesta huolimatta riekkokannan arviointi voi olla mahdotonta sulan maan aikaan kannan ollessa harva. Riekkokanta tuleekin selvittää talvella jälkilaskennalla kiertämällä suo vähintään kerran vähintään 2 vrk edellisen lumisateen jälkeen, jolloin jäljet ovat riittävän luotettavasti havaittavissa.

Kevätmuutolla levähtäviä lintuja on havainnointi pistelaskennalla. Kasvillisuuden seassa ruokailevat tai piilottelevat linnut ovat kuitenkin huonosti havaittavissa pistelaskennassa. Levähtäviä lintuja tuleekin havainnoida pesimälinnuston tapaan kartoituslaskennalla, jolloin saadaan kattavampi kuva alueen muuтонаikaisesta merkityksestä. Keväällä levähtävien muuttolintujen laskenta on luonnollisesti yhdistettävissä pesimälintujen laskentaan, jos laskenta-aikaa varataan riittävästi. Tämän lisäksi Polvisuon merkitystä lintujen levähdysalueena tulee selvittää myös huonolla säällä (esim. sade tai pohjoistuuli), jolloin lintujen muutto pysähtyy ja levähdysalueiden merkitys on hetkellisesti suurempi. Lintujen pesintöjen alettua levähtäjien havainnointi kylmällä tai sateisella säällä on kuitenkin tehtävä etäämmältä kaukoputkea apuna käyttäen pesintöjen tuhoutumisriskin takia.

Arviointiohjelmassa ei esitetä arvioitavaksi lainkaan Polvisuon merkitystä lintujen syysmuuton aikaisena levähdysalueena. Suolla saattaa kuitenkin olla merkitystä linnuille myös loppukesällä ja syksyllä, mistä johtuen alueen linnustoa tulee havainnoida myös elo-lokakuussa.

Polvisuon itäpuolella 1,8 km:n päässä sijaitsee Viitaojanlatvasuon Natura-alue ja 1,2 km päässä Polvisuon luoteispuolella on Mursunjärvi-Lammasjärvi-Matilanjärvi-Lamminperän Natura-alue, johon kuivatusvedet johdettaisiin vaihtoehdoissa 3 ja 4. YVA-ohjelmassa esitetään harkittavan Natura-arvion tarve. Vaihtoehtojen 3 tai 4 toteutuessa kuivatusvedet saattavat heikentää Lammasjärven veden laatua ja pahentaa umpeenkasvua. Hankkeen toteutuessa (vaihtoehdot 1–4) tuotantoalue muuttuu lintujen pesinnälle ja ruokailulle täysin kelvottomaksi. Polvisuon tämän hetkistä merkitystä läheisillä Natura-alueilla pesivien tai levähtävien lintujen ruokailualueena tai vaihtoehtoisena levähdysalueena ei tunneta. Polvisuon turvetuotantohankkeen toteuttamiskelpoisuutta arvioitaessa on välttämätöntä tehdä perusteellinen selvitys hankkeen vaikutuksista läheisten Natura-alueiden linnustoon tarkasteltuna yhdessä muiden lähistöllä olevien toteutuneiden ja suunnitteilla olevien turvetuotantohankkeiden kanssa.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan viittä vaihtoehtoa, joista vaihtoehdossa 0 suo jää nykyiseen tilaansa ja muiden vaihtoehtojen toteutuessa suon linnusto häviää täysin. Vaihtoehtojen vertailussa Polvisuon merkitystä linnustolle vaihtoehdossa 0 täytyy tarkastella myös pidemmällä aikavälillä ottaen huomioon mahdollisuus suon muuttuneiden osien ennallistamiseen, mikäli hanketta ei toteuteta.

YVA-menettelyn tarkoituksena on tuoda esille hankkeen haitat ja hyödyt luotettavasti. Hankkeen aikataulun osavaiheissa ei ole esitetty ajankohtaa linnustonselvityksille johtuen ilmeisesti siitä, että tarpeelliset selvitykset katsotaan jo tehdyn. Tehdyistä selvityksistä ei kuitenkaan ole vuodelta 2003 olevan puutteellisen linnustonselvityksen lisäksi muuta tarkempaa mainintaa. Hankkeen

aikatauluun tuleekin varata vähintään yksi maastokausi (maalis-lokakuu) tarkemman linnustaselvityksen tekemiseksi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan täytyy sisällyttää riittävän yksityiskohtainen linnuston inventointiohjelma, missä kuvataan tavoitteet, menetelmät ja ajankohdat, jotta ohjelman riittävyttä luotettavan linnustoarvion tuottamiseen voidaan kunnolla arvioida.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

puheenjohtaja Aappo Luukkonen

sihteeri Ari-Pekka Auvinen